

Trastad Gård, Kvæfjord kommune

Besøk 31.08.91

Statsminister Gro Harlem Brundtland

Jeg er meget glad for denne anledningen til å besøke Trastad Gård og Kvæfjord kommune. Jeg vet dere har vært gjennom et omfattende arbeide i forbindelse med gjennomføring av reformen for mennesker med psykisk utviklingshemming, og jeg vet dere har gjort en innsats som det står stor respekt av.

Sosialministeren har fortalt meg at pr 1.1.90 var det 174 beboere på Trastad fra Troms og Finnmark, og at avviklingen av institusjonen er planlagt så tidlig som 1.6.92. Kvæfjord kommune har tatt over ansvaret for tjenester og tiltak til en rekke av beboerne på Trastad, og på denne måten sikret at den enkeltes ønske om bosted er imøtekommet. Videre har kommunen gjennom sin planlegging på en god måte organisert oppbyggingen av de individuelle tilbud. Reformens intensjoner er m.a.o. blitt fulgt godt opp.

Reformen ble til for å gjøre tilværelsen bedre for de psykisk utviklingshemmede. Men her som ellers: All forandring fører til usikkerhet. Omstillingsprosessen dere har vært gjennom har sikkert kostet bekymringer og tunge stunder både for den enkelte beboer, deres pårørende, den enkelte ansatte og kommunen. Men jeg har forstått at gjennom den konstruktive behandling av reformen som har vært i denne kommunen, har mange av problemene blitt løst på en god måte.

Ordfører Bendiks Arnesen er selvsagt bekymret over overføringene til

kommunene. Jeg kan forsikre at også Regjeringen er fullt på det rene med at skal vi få til en reform som omfatter alle mennesker med psykisk utviklingshemming, så må også ressursene stilles til disposisjon. Regjeringen foreslo derfor allerede for 1991 å øke bevilgningene med 300 mill. utover Syse-regjeringens forslag, noe som selvsagt blir videreført i kommunerammen for neste år.

Videre har Regjeringen fulgt opp med ytterligere 200 mill. til sysselsetting i omsorgssektoren inklusive denne viktige reformen. Denne bevilgningen blir videreført i 1992 med 400 mill. I tillegg vil vi selvsagt også foreslå en realøkning de kommende år for at de psykisk utviklingshemmede som var og er hjemmeboende også skal få sin del av denne reformen.

Vertskommunene for tidligere HVPU-institusjoner har særlige utfordringer. For å kunne gi støtte til omstillingsarbeidet er det avsatt egne midler - såkalte skjønnsmidler - til disse kommunene. Kvæfjord kommune har fått 14 mill. i 1991. Etter en fornyet gjennomgang vil Regjeringen foreslå å øke bevilgningene for inneværende år. Av en samlet pott på 20 mill. kroner foreslår Regjeringen at Kvæfjord kommune får 1,5 mill. kroner. Midler som kan brukes til å etablere arbeidsplasser både innenfor offentlig og privat virksomhet.

En så stor omlegging av driften som vi har vært vitne til ved Trastad og ved de andre sentralinstitusjonene krever både kreativitet og innsats fra de ansatte, kommunen og andre myndigheter for å skape nye arbeidsplasser ut fra nye behov. At en her ved Trastad har skilt ut f.eks. gartneri, verksteder og andre deler som egne bedrifter, har gitt arbeid både til beboere og tidligere ansatte ved institusjonen. Det er også etablert kokkeskole i storkjøkkenet. Dette vitner om ansvarlig handling og initiativ som burde være eksempel for andre. Når en så i tillegg vet at tidligere beboere har fått arbeid i kommunal virksomhet, får en bare et forsterket inntrykk av

ansvarlig handling.

Ikke alle steder har det gått like knirkefritt. Men mitt helhetsinntrykk er at norske kommuner har tatt den utfordring Regjering og Storting gav dem, og gjennomført reformen på en ansvarlig og god måte for de fleste. Dette gir fortsatt tro på at har en ansvar og har en ressurser så finner en de beste løsningene for enkeltmenneskene når ansvaret er plassert der hvor menneskene bor.